

**Umowy o wolnym handlu
- szanse dla polskich
przedsiębiorców
w Korei Południowej,
Japonii i Wietnamie**

18 listopada 2020 r.

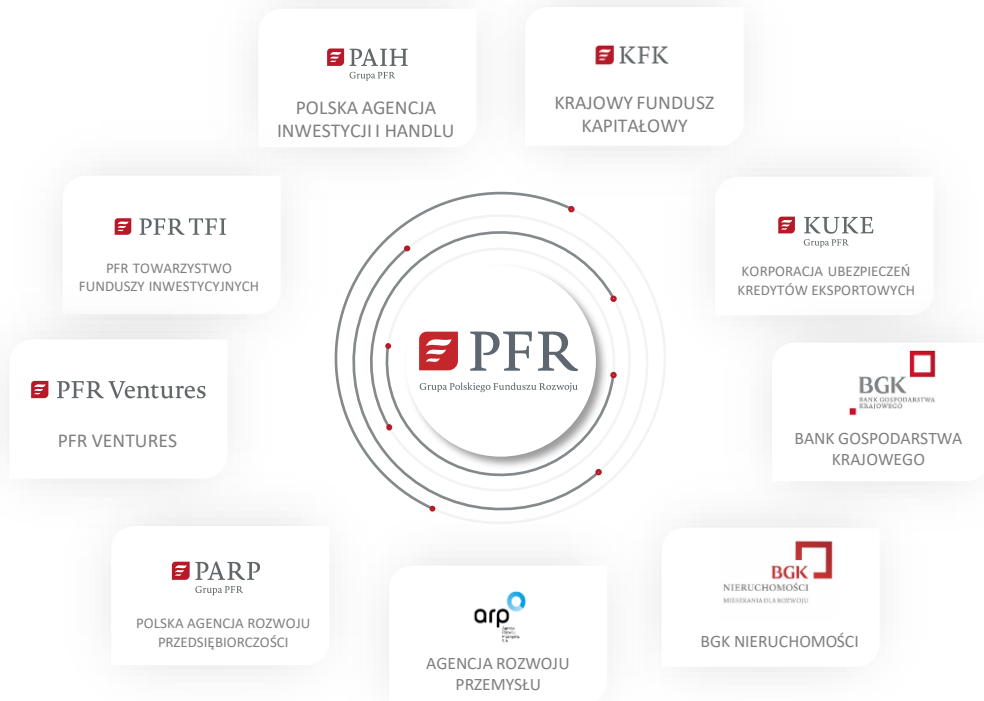
Spis treści:

Rozdział 1: O Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu.....	3
Rozdział 2: Korea.....	5
2.1. Podstawowe informacje o kraju.....	5
2.2. Umowa o wolnym handlu pomiędzy Koreą Płd. a UE....	7
2.3. Jak można skorzystać z zapisów umowy?.....	9
2.4. Wymiana handlowa pomiędzy Koreą Płd. a Polską.....	12
2.5. Przydatne linki.....	13
Rozdział 3: Japonia.....	14
3.1. Wprowadzenie.....	14
3.2. Wymiana handlowa.....	16
3.3. Umowa o partnerstwie gospodarczym EPA - najważniejsze fakty.....	18
3.4. Wpływ EPA i szanse dla eksporterów.....	20
3.5. Przydatne linki.....	22
Rozdział 4: Wietnam.....	23
4.1. Wprowadzenie.....	23
4.2. Umowa o wolnym handlu EVFTA.....	27
4.3. Główne zobowiązania EVFTA.....	28
4.4. Szanse dla polskich przedsiębiorców.....	29

Rozdział 1: O Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu

Polska Agencja Inwestycji i Handlu (PAIH) jest instytucją doradczą wchodzącą w skład Grupy Polskiego Funduszu Rozwoju (PFR), punktem pierwszego kontaktu dla eksporterów oraz inwestorów.

Komplementarna oferta grupy PFR

Misją PAIH jest zwiększenie napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych do kraju oraz zasięgu i dynamiki umiędzynarodowienia polskich przedsiębiorstw. Działamy zarówno w Polsce, jak i poprzez Zagraniczne Biura Handlowe (ZBH).

Oferujemy szybki dostęp do kompleksowej informacji dotyczącej otoczenia gospodarczo-prawnego Państwa projektów biznesowych. Pomagamy również w pokonywaniu procedur administracyjnych dotyczących konkretnych przedsięwzięć, opracowaniu rozwiązań prawnych, znalezieniu odpowiedniej lokalizacji oraz wiarygodnych partnerów i dostawców.

Zapewniamy również dostęp do instrumentów finansowych, w tym ubezpieczeń oferowanych przez instytucje zrzeszone w Grupie Polskiego Funduszu Rozwoju.

Oferta Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu składa się z trzech kluczowych filarów:

Eksport

Wsparcie polskiego eksportu ze szczególnym uwzględnieniem małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP).

Inwestycje

Zwiększanie rodzimych inwestycji w Polsce oraz za granicą. Wsparcie inwestycji zagranicznych na terenie naszego kraju.

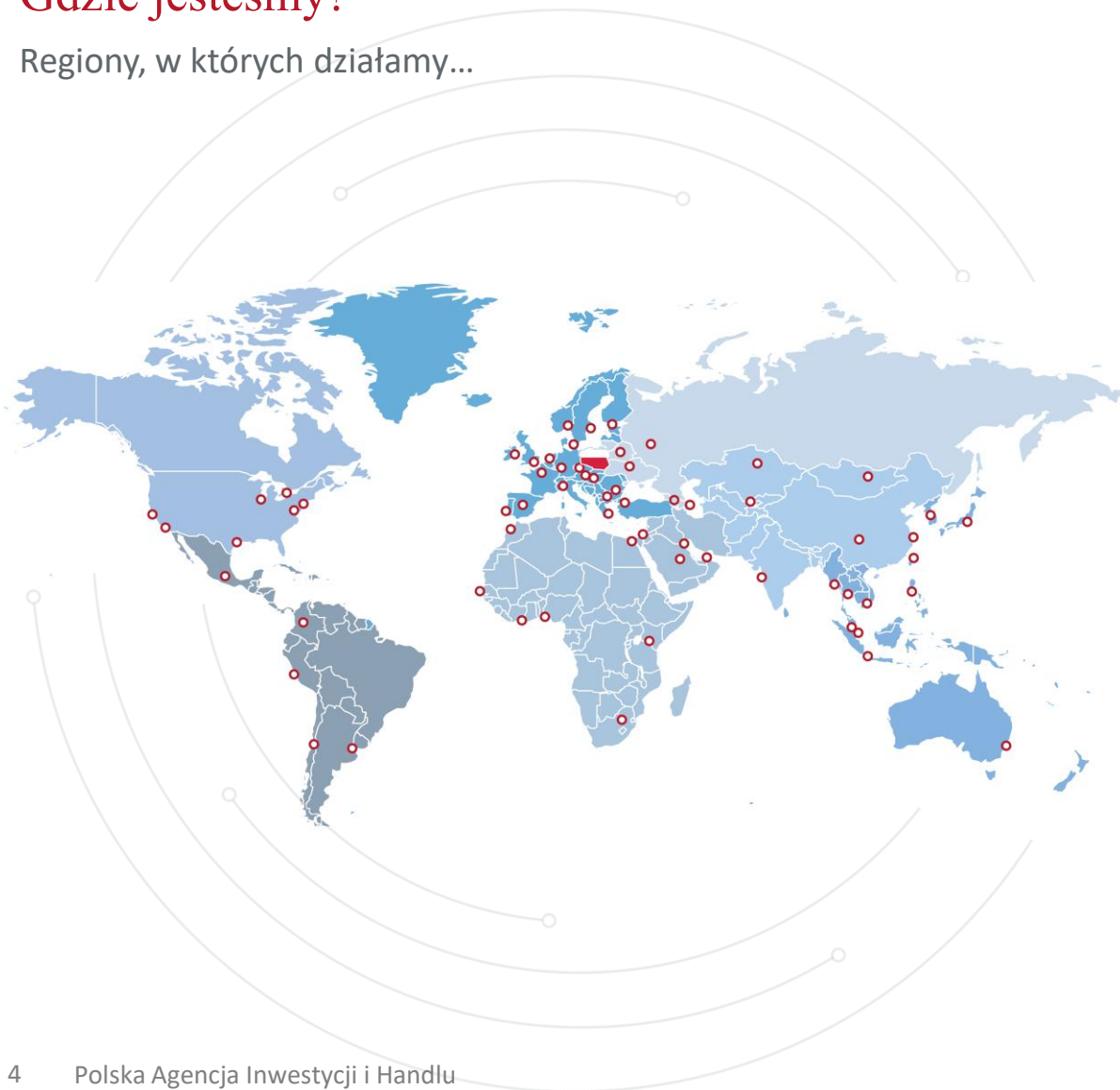

Partnerstwo

Współpraca z administracją publiczną oraz instytucjami otoczenia biznesu w realizacji wspólnych projektów.

Gdzie jesteśmy?

Regiony, w których działamy...

Rozdział 2: Korea

2.1. Podstawowe informacje o kraju

Oficjalna nazwa	Republika Korei
Powierzchnia	99,7 tys. km²
Oficjalny język	koreański
Stolica	Seul
Czas	UTC +9
Stopy podatkowe	CIT: 7-25%
	PIT: 6-42%
	VAT: 10%
PKB	Całkowite (2019) 1 629 mld USD
	Per capita (2019) 44 740 USD
Import	Ogółem (2019) 449,5 mld EUR
	z Polski (2019) 688,8 mln EUR (0,2%)
Eksport	Ogółem (2019) 484,4 mld EUR
	do Polski (2019) 4,8 mld EUR (1%)
Pozycje w rankingach:	
Doing Business 2020	5/190
Index of Economic Freedom 2020	25/180
Corruption Perceptions Index 2019	39/180
Global Innovation Index 2019	11/129

Źródło: Bank Światowy; CIA World Factbook; Cornell INSEAD WIPO; europa.eu; The Heritage Foundation; MFW (X.2019); Transparency International; Wikipedia.

Republika Korei posiada granice morskie z Chinami oraz Japonią, a także granicę lądową z Koreańską Republiką Ludowo-Demokratyczną. Koreę Południową od Północnej na całej szerokości półwyspu rozdziela obszar strefy zdemilitaryzowanej (demilitarized zone – DMZ), co wynika z faktu, iż po konflikcie w latach 1950-1953 państwa te nie podpisały traktatu pokojowego i są formalnie w stanie wojny. Granica lądowa jest zamknięta.

Republika Korei podzielona jest na 9 prowincji (Do), będących odpowiednikami polskich województw. Prowincje dzielone są na miasta (Si) i odpowiedniki polskich powiatów (Gun).

W 2019 roku nastąpiło niewielkie osłabienie dynamiki PKB Korei Południowej do 2,0% r/r z 2,7% r/r zanotowanych w 2018 roku. Na 2020 rok prognozowany jest spadek PKB o 1,2% r/r wskutek pandemii. Natomiast na 2021 rok oczekiwane jest odbicie koniunktury i wzrost gospodarczy rzędu 3,4% r/r. W strukturze PKB Korei Południowej ponad 62% przypada na udział usług i powyżej 35% na wkład przemysłu.

Według MFW w 2019 roku zanotowano spadki zarówno importu, jak i eksportu Korei Południowej – o odpowiednio 1,9% r/r i 2,4% r/r, podczas gdy w 2018 roku nastąpiły wzrosty tych kategorii o 1,6% r/r i 3,3% r/r.

Przewidywany jest wzrost nadwyżki na rachunku obrotów bieżących Korei Południowej w 2020 roku do 4,9% PKB wobec 3,7% PKB zanotowanych w 2019 roku. Natomiast w 2021 roku możliwy jest niewielki spadek nadwyżki na rachunku obrotów bieżących do 4,8% PKB. Korea Południowa zajmuje 43. miejsce w polskim eksporcie (z udziałem 0,26% w eksporcie ogółem w całym 2019 roku) oraz 16. miejsce w polskim imporcie (1,60% importu ogółem w 2019 roku) – według kraju wysyłki i 12. miejsce w polskim imporcie (2,12% importu ogółem w 2019 roku) – według kraju pochodzenia.

2.2. Umowa o wolnym handlu pomiędzy Koreą Płd. a UE

W unijnej strategii polityki handlu Korea została uznana za priorytetowego partnera w kontekście umów o wolnym handlu. Po ośmiu rundach formalnych rozmów, które to rozpoczęto w Seulu w 2007 roku, obie strony parafowały umowę o wolnym handlu w dniu 15 października 2009 r.

W dniu 16 września 2010 r. Umowa o wolnym handlu („FTA”) została zatwierdzona przez Radę, a jej oficjalne podpisanie odbyło się w dniu 6 października 2010 r. przy okazji szczytu unijno-koreańskiego w Brukseli. Parlament Europejski wyraził zgodę na zawarcie umowy w dniu 17 lutego 2011 r. Wpierw obowiązywała ona tymczasowo, poczynając od dnia 1 lipca 2011 r., aż do 1 października 2015 kiedy to w pełni została przyjęta.

FTA UE-Korea była najobszerniejszą umową o wolnym handlu, jaką kiedykolwiek negocjowała UE w tamtym okresie, a także była pierwszą taką umową zawartą z państwem azjatyckim. Umowa przewidywała likwidację ceł przywozowych na niemal wszystkie produkty (licząc według wartości handlowej, w ciągu pięciu lat - 98,7% ceł) oraz daleko idącą liberalizację handlu w zakresie usług (w tym usług telekomunikacyjnych, usług w zakresie ochrony środowiska, usług żeglugowych, usług finansowych i usług prawnych), z uwzględnieniem wszystkich sposobów dostaw.

Umowa obejmuje 15 rozdziałów, kilkanaście załączników i dodatków, trzy protokoły oraz cztery uzgodnienia.

Większość ceł importowych została zniesiona w 2011 r. z chwilą wejścia umowy w życie. Pozostałe - z wyjątkiem ograniczonej liczby produktów rolnych (np. ryżu) - zostały zniesione po pięciu latach tj. 1 lipca 2016 r.

Źródło: Komisja Europejska (<https://trade.ec.europa.eu/>)

Umowa o wolnym handlu dotyczy również pozataryfowych barier handlowych, szczególnie w sektorach motoryzacyjnym, farmaceutycznym, wyrobów medycznych i elektroniki.

Umowa stworzyła nowe możliwości dostępu do rynku usług i inwestycji i zawiera postanowienia w takich obszarach jak polityka konkurencji, zamówienia publiczne, prawa własności intelektualnej, przejrzystość regulacji i zrównoważony rozwój.

8. rynek eksportowy co do wielkości dla towarów UE

77% wzrost eksportu w latach 2010-2018 do KP

82% wzrost wywozów usług z UE do KP

0% stawki celne na niemal 99% towarów z UE

112% wzrost wartości BIZ do UE w latach 2010-2017

Źródło: Komisja Europejska (<https://trade.ec.europa.eu/>)

Korea Południowa jest ósmym co do wielkości rynkiem eksportowym Unii Europejskiej dla towarów, podczas gdy Unia Europejska jest trzecim co do wielkości rynkiem eksportowym Korei Południowej. Wywóz towarów z Unii Europejskiej do Korei Południowej wzrósł o 77% w latach 2010–2018. To spowodowało, że deficyt handlu towarowego Unii Europejskiej w wysokości 10,5 mld EUR w 2010 r. zmienił się w zasadniczo zrównoważony handel w 2018 r. Wywóz usług z Unii Europejskiej do Korei Południowej wzrósł o 82% w porównaniu z 66% w przypadku importu Unii Europejskiej z tego kraju w latach 2010–2017. W 2017 r. Unia Europejska miała nadwyżkę w handlu usługami z Koreą Południową w wysokości 5,6 mld EUR. W tym samym okresie 2010–2017 wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych Unii Europejskiej (BIZ) wzrosła o 112%, a wielkość zagranicznych BIZ wychodzących z Unii Europejskiej (inwestycje Unii Europejskiej w Korei Południowej) wzrosła o 39%. Unia Europejska jest największym bezpośrednim inwestorem zagranicznym w Korei Południowej

2.3. Jak można skorzystać z zapisów umowy?

Zgodnie z charakterem umowy o wolnym handlu tylko produkty pochodzące od jednej ze stron mogą korzystać z preferencji przyznanych na mocy umowy: istotnym aspektem są reguły pochodzenia.

Towary eksportowane z Unii Europejskiej powinny spełniać podane poniżej warunki, aby móc korzystać z zapisów umowy:

- „pochodzić” z Unii Europejskiej;
- spełniać określone dodatkowe wymagania;
- być opatrzone „deklaracją pochodzenia”.

Pochodzenie

Występują dwa zasadnicze scenariusze, w ramach których dany produkt może zostać uznany za „pochodzący” z Unii Europejskiej:

- został on całkowicie uzyskany w Unii Europejskiej;
- został on poddany wystarczającemu przetworzeniu w Unii Europejskiej.

Kryteria konieczne do ustalenia „wystarczającego przetworzenia” zostały opisane dla poszczególnych produktów w szczegółowych zasadach dotyczących produktów, np. jest to:

- Zmiana pozycji taryfy celnej;
- Wartość dodana. Na przykład samochód zostaje uznany za pochodzący z Unii Europejskiej, jeżeli nie więcej niż 45% wartości nakładów koniecznych do jego wyprodukowania importowano spoza Unii Europejskiej;
- Operacje szczególne. Na przykład odzież zostaje uznana za pochodzącą z UE, jeżeli przędzenie włókien i dzianie przędzy odbywało się na jej terytorium.

Dodatkowe wymogi

Przetwarzanie, które miało miejsce w Unii Europejskiej, musi wykraczać poza minimalne operacje. Na przykład mycie jest operacją, która w żadnym wypadku nie będzie wystarczająca dla nadania statusu pochodzenia.

Towary powinny zostać przetransportowane bezpośrednio z Unii Europejskiej.

Towary w ramach jednej przesyłki mogą być przewożone tranzytem przez terytorium innego państwa, przeladowywane lub składowane tamże, w dalszym ciągu kwalifikując się do preferencyjnego traktowania, jeżeli:

- nie są dopuszczone do wolnego obrotu w kraju tranzytu lub składowania;
- nie są poddawane operacjom innym niż rozładunek, ponowny załadunek lub operacje mające na celu zachowanie ich w dobrym stanie.

Źródło: Komisja Europejska (<https://trade.ec.europa.eu/>)

Może to być istotne w przypadkach, gdy przedsiębiorstwa posiadają regionalne centra dystrybucji poza Koreą, np. w Singapurze. W praktyce korzystanie przez takie towary z preferencyjnego traktowania na mocy FTA UE-Korea wymaga dołączenia do nich dokumentu przewozowego w celu udokumentowania punktu wyjścia i państwa przeznaczenia, np. osobny konosament w przypadku, gdy Korea jest wskazana jako państwo przeznaczenia. W przeciwnym wypadku zachodziłaby konieczność uzyskania od organów celnych w państwie trzecim (np. w Singapurze) odpowiedniego dokumentu, określającego m.in. warunki przechowywania tam przesyłki oraz rodzaje czynności, jakim poddane zostały towary. Dokument taki zostałby następnie rozpatrzony przez koreańską administrację celną, która podejmuje ostateczną decyzję w sprawie przyznania preferencyjnego traktowania.

Deklaracja pochodzenia

Eksporter sam wystawia „deklarację pochodzenia”, ale aby mieć uprawnienia do jej wystawienia eksporter musi wystąpić do własnego krajowego organu celnego o nadanie statusu „upoważnionego eksportera”, chyba że łączna wartość eksportowanych przez nich partii produktów nie przekracza 6 000 EUR. Ponadto, musi zarejestrować produkt eksportowany. Deklaracja pochodzenia powinna znajdować się m.in. na fakturze, liście przewozowym i konosamencie (jeżeli jest to możliwe) wraz z datą, miejscem i podpisem.

Declaration clause example:

„The exporter of the products covered by this document (customs authorisation No)
declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of EU/Poland
preferential origin.

(Date / Place / Signature)”

2.4. Wymiana handlowa pomiędzy Koreą Płd. a Polską

	2018	2019	2020 (styczeń – lipiec)
Eksport Polska – Korea Płd.	615 085 388	697 942 195	403 537 202
Import Polska – Korea Płd.	4 881 686 977	5 627 007 989	3 485 192 856

* wartości podane w USD.

HITY EKSPORTOWE 2020 (I-VI) 🇰🇷 KOREA	HITY IMPORTOWE 2020 (I-VI) 🇵🇱 POLSKA
<ul style="list-style-type: none"> • Odpady i złom metali szlachetnych 72,129 mln PLN, • Brzytwy, maszynki do golenia i żyłетки 19,851 mln PLN, • Golarki i maszynki do strzyżenia 19,535 mln PLN, • Wyr. ceram. do celów lab., chem. lub techn.; zbiorniki 15,801 mln PLN, • Piwo 8,752 mln PLN. 	<ul style="list-style-type: none"> • Akumulatory elektryczne, włącznie z separatorami 524,758 mln PLN, • Maszyny i urządzenia mechaniczne do funkcji specjalnych 306,530 mln PLN, • Fosforki, n.zdef. chem., z wył. żelazofosf.; zw. n.org. poz., itp. 187,014 mln PLN, • Części i akcesoria do maszyn elektronicznych (komputerów) 160,325 mln PLN, • Samochody i pozostałe pojazdy silnikowe przeznaczone do przewozu osób 91,625 mln PLN.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS (Główny Urząd Statystyczny)

Wskaźniki wykorzystania umowy o wolnym handlu z Korea Południową

2015	2016	2017	2018
Wskaźniki wykorzystania preferencji w przypadku przywozu do Unii Europejskiej			
85%	87%	88%	88%
Wskaźniki wykorzystania preferencji w przypadku wywozu z Unii Europejskiej			
68%	71%	74%	81%

2.5. Przydatne linki

<https://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/south-korea/>

<https://www.customs.go.kr/ftaportalkor/main.do>

Raport Komisji Europejskiej nt. Oceny realizacji Umowy o wolnym handlu między UE i jej państwami członkowskimi a Republiką Korei:

https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2017/june/tradoc_155673.pdf

Wyszukiwarka kodów HS oraz koreańskiego nazewnictwa:

<http://www.hhss999.com/main>

Koreańska tabela taryf:

<https://unipass.customs.go.kr/clip/index.do>

Źródło: Komisja Europejska (Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-społecznego i Komitetu regionów z wdrażania umów o wolnym handlu za rok 2018, z dnia 14.10.2019)

Rozdział 3: Japonia

3.1. Wprowadzenie

Japonia to kraj wyspiarski składający się z ponad 6800 wysp, których całkowita powierzchnia wynosi 377 974 km². Cztery główne wyspy stanowiące większość powierzchni kraju to Honshū, Kyūshū, Shikoku oraz Hokkaidō. Populacja Japonii szacowana jest na 126 443 mln mieszkańców. Ze względu na geograficzne ukształtowanie terenu, gdzie 2/3 kraju stanowią góry, Japonia charakteryzuje się największą na świecie gęstością zaludnienia na 1 km² (średnia krajowa liczba to 335, a dla Tokio to aż 6 349 osób na 1 km² - liczba mieszkańców całej aglomeracji wynosi 13 929 mln). Oficjalnym językiem kraju jest język japoński. Japończycy charakteryzują się najdłuższym przeciętnym okresem życia na świecie (mężczyźni 81,7 lat, kobiety 87,3 lat). Kraj nie posiada oficjalnej religii, Japończycy kultywują wierzenia buddyjskie i shintoistyczne.

Nazwa państwa	Japonia
Język urzędowy	japoński
Stolica	Tokio
Powierzchnia	377 900 km²
Populacja	126,5 mln (1/10/2020)
Waluta	jen japoński (JPY)
Strefa czasowa	UTC + 9
PKB	Całkowite (2019) 5 154 mld USD Per capita (2019) 41 194 USD

Źródło: Jetro, Wikipedia, Transparency International

Pozycje w rankingach:

Doing Business 2019	39/190
Corruption	20/198
Global Innovation	32/60

System polityczny Japonii to monarchia konstytucyjna. Cesarz pełni głównie funkcje reprezentatywne i ceremonialne. Po abdykacji cesarza Akihito 30 kwietnia 2019 r., na tronie zasiadł jego syn - Naruhito, zapoczątkowując jednocześnie nową erę Japonii - Reiwa (od 1 maja 2019 r.). Cesarz, jak głosi ustanowiona w 1946 roku konstytucja, jest „symbolem państwa i jedności jego obywateli”, lecz nie ma władzy wykonawczej. Władza ta należy do rządu kierowanego przez premiera, a najwyższym organem władzy ustawodawczej jest dwuizbowy parlament. Premier jest wybierany spośród członków rządzącej partii. Po rezygnacji Shinzō Abe z urzędu Premiera z powodu stanu zdrowia we wrześniu 2020, aktualnie Premierem jest Yoshihide Suga.

Za politykę finansową w Japonii odpowiedzialne jest Ministerstwo Finansów (MF), natomiast polityka przemysłowo-handlowa należy do kompetencji Ministerstwa Gospodarki, Handlu i Przemysłu (METI). Za promocję eksportu japońskiego i inwestycji w Japonii odpowiedzialna jest Japońska Organizacja Handlu Zagranicznego (JETRO).

Gospodarka Japonii to wysoko rozwinięta gospodarka rynkowa, trzecia na świecie według nominalnego produktu krajowego brutto PKB (po USA i Chinach) i piąta pod względem PKB według parytetu siły nabywczej. Wzrost PKB od 2010 do chwili obecnej waha się w przedziale od -2% do 2%., zaś bezrobocie stale utrzymuje się na niskim poziomie ok. 3%. Wskaźnik inflacji pozostaje na poziomie bliskim zeru. Pod względem udziału w PKB, do najważniejszych gałęzi gospodarki japońskiej zalicza się: usługi (ok. 74% PKB), przemysł (ok. 25% PKB) oraz rolnictwo (1,4% PKB). Do najważniejszych gałęzi przemysłu należą przemysł motoryzacyjny, elektroniczny, maszynowy, farmaceutyczny, stalowy i chemiczny.

Źródło: Bank PKO BP- Japonia_Analiza_Miedzynarodowa_2020_08
<https://japan.trade.gov.pl/pl/japonia/gospodarka/563,co-warto-wiedziec-o-gospodarce.html>
PAiH, Kocharński & Partners Poland: Land of rising opportunities 2019

Strategiczne gałęzie obejmują również petrochemię, farmaceutykę, bioprzemysł, przemysł stoczniowy i kosmiczny. Obszary, w których Japonia przoduje technologicznie to: elektronika, motoryzacja, półprzewodniki, włókna optyczne, optoelektronika, media optyczne, biochemia, przemysł robotyczny, nanotechnologiczny i energii odnawialnej.

W 2019 roku nastąpiło lekkie przyspieszenie tempa wzrostu PKB Japonii do 0,7% r/r wobec 0,3% r/r w 2018 roku. Na 2020 rok MFW przewiduje spadek PKB o 5,8% r/r wskutek pandemii. Natomiast w 2021 roku dynamika PKB prawdopodobnie odbije do 2,4% r/r.

3.2. Wymiana handlowa

Handel zagraniczny

Zgodnie z szacunkami w 2019 roku zanotowano spadki importu i eksportu Japonii odpowiednio o 0,8% r/r i 1,6% r/r wobec wzrostów o 3,3% r/r i 3,4% r/r w 2018 roku. Po lekkim wzroście nadwyżki na rachunku obrotów bieżących Japonii w 2019 roku do 3,6% PKB z 3,5% PKB w 2018 roku, na 2020 rok oczekiwane jest osłabienie nadwyżki na rachunku obrotów bieżących do 1,7% PKB. Na 2021 rok prognozuje się niewielkie wzrost nadwyżki na rachunku obrotów bieżących do 1,9% PKB. Japonia zajmuje 39. miejsce w polskim eksporcie (z udziałem 0,28% w eksporcie ogółem w całym 2019 roku) oraz 22. miejsce w polskim imporcie (0,77% importu ogółem w 2019 roku) – według kraju wysyłki i 13. miejsce w polskim imporcie (1,90% importu ogółem w 2019 roku) – według kraju pochodzenia. W całym 2019 roku polski eksport do Japonii osiągnął 669,3 mln EUR, zwiększając się o 18,3% r/r, głównie wskutek wzrostów w kategoriach: maszyny i urządzenia transportowe (o 21,1% r/r), żywność (o 63,3%).

Źródło: Bank PKO BP- Japonia_Analiza_Miedzynarodowa_2020_08
<https://japan.trade.gov.pl/pl/japonia/gospodarka/563,co-warto-wiedziec-o-gospodarce.html>
PAiH, Kocharński & Partners Poland: Land of rising opportunities 2019

Główni partnerzy handlowi Japonii (2019)

Eksport (%):

- Chiny 23,9
- Stany Zjednoczone 19,9
- Korea Południowa 6,6

Import (%):

- Chiny 23,8
- Stany Zjednoczone 11,3
- Australia 6,3

Wymiana handlowa

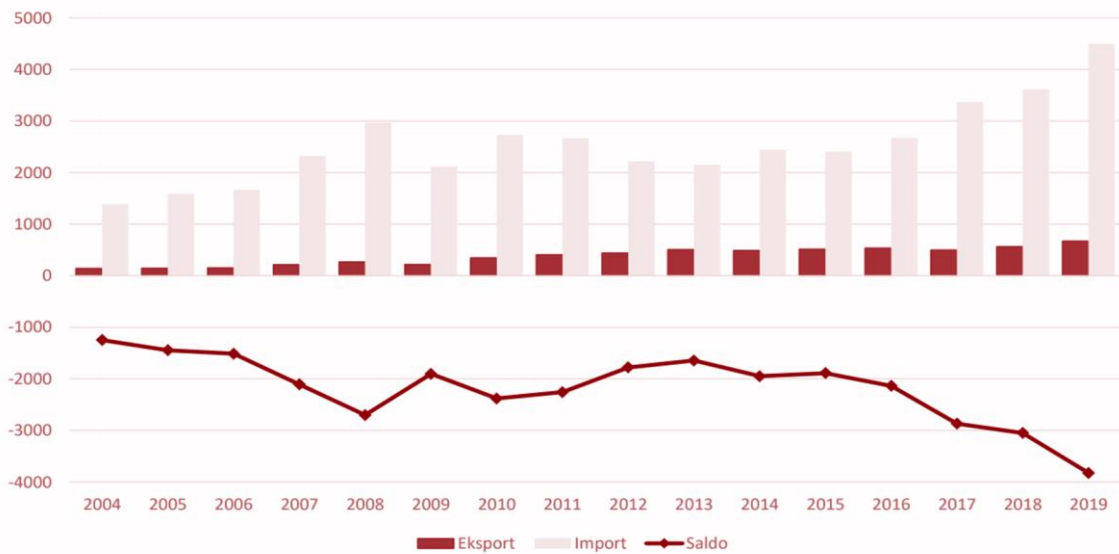
Polska notuje duży deficyt handlowy w wymianie z Japonią, ok. 3 mld EUR. W strukturze importu z Japonii dominują maszyny i urządzenia dla różnych sektorów gospodarki. Wysoki poziom importu jest generowany przez inwestorów japońskich, którzy produkują w Polsce, a następnie eksportują na rynki europejskie. Import do Polski to również wyroby przemysłu elektromaszynowego, samochody osobowe, przyrządy do analizy fizycznej i chemicznej oraz części i akcesoria samochodów i wyroby przemysłu chemicznego. W polskim eksporcie do Japonii ponad połowę stanowią wyroby przemysłu elektromaszynowego, samochody osobowe, silniki turbodoładowane, turbośmigłowe oraz inne turbiny gazowe, a także części i akcesoria samochodów, wyroby przemysłu chemicznego i artykuły rolno-spożywcze. Około 35% polskiego eksportu stanowi żywność, w tym produkty pochodzenia roślinnego i zwierzęcego (produkty mleczarskie, mrożona wołowina, drób, ryby, słodczyce, przyprawy, puch gęsi i kaczki).

Wymiana handlowa pomiędzy Japonią a Polską 2017-20 (mln EUR)

	2017	2018	2019	2020 (styczeń – lipiec)
Eksport PL – Japonia	499	566	668	370
Import Japonia - PL	3 398	3 615	4 451	2 313
Saldo wymiany	-2 919	-3 049	-3 783	-1 943

Źródło: Bank PKO BP- Japonia_Analiza_Miedzynarodowa_2020_08

Eksport, import oraz saldo wymiany handlowej z Japonią w latach 2004-2019 (mln EUR)

Produkty eksportowe pochodzenia rolniczego TOP 5

- Puch i pierze,
- Mrożone filety z łososia,
- Sok jabłkowy (w tym koncentrat),
- Wołowina bez kości i ozory wołowe,
- Łosoś wędzony.

3.3. Umowa o partnerstwie gospodarczym EPA - najważniejsze fakty

Umowa o partnerskie gospodarczym („EPA”) EU-Japonia

EPA to największa umowa handlowa zawarta przez UE, która obejmuje:

1. liberalizację handlu towarami i usługami,
2. inwestycje (prawne standardy ochrony i rozliczenia inwestycji, arbitraż),
3. partnerstwo strategiczne SPA (przetargi, zamówienia publiczne).

Źródło: europa.eu, KUKE, <https://www.parp.gov.pl>

CELE EPA:

- Japonia: uzyskanie bardziej liberalnego dostępu do rynku elektroniki użytkowej i motoryzacyjnego UE;
- UE: redukcja barier importowych dla unijnych produktów rolnych i spożywczych w Japonii.

EFEKT:

- Wzajemne żądania zostały spełnione, obie strony zgodziły się zapewnić niemal swobodny dwustronny dostęp do swoich rynków.

Japonia:

- Ostatecznie (po 15 latach) w pełni zliberalizuje 97% kategorii taryfowych (86% natychmiast);
- Pozostałe niezliberalizowane kategorie produktowe częściowo są ujęte w ilościach kontyngentowych (wyjątek po obu stronach: ryż i wodorosty).

UE

- Zliberalizuje 99% kategorii taryfowych (96% natychmiast);
- Dla Japonii najważniejsze to zniesienie ceł na produkty przemysłowe, szczególnie intensywne negocjacje dotyczyły branży motoryzacyjnej;
- Docelowo cła na eksportowane samochody osobowe zostaną wyeliminowane w ciągu 7 lat (z 10%, szybsza liberalizacja dotyczy części samochodowych).

UE i Japonia

- Wprowadzą jednolite zasady określania pochodzenia towarów, wymagań technicznych i niezbędnych środków fitosanitarnych;
- Zapewnią stopniową i pełną liberalizację w sektorach przemysłu: chemicznego, farmaceutycznego, maszynowego, tworzyw sztucznych, kosmetycznego, tekstylnego i odzieżowego.

Źródło: europa.eu, <https://www.researchgate.net/publication/326942746>, <https://www.parp.gov.pl>
Źródło : KUKÉ

3.4. Wpływ EPA i szanse dla eksporterów

Umowa o partnerstwie gospodarczym między Unią Europejską a Japonią weszła w życie 1 lutego 2019 r. Celem Umowy EPA jest utworzenie strefy wolnego handlu między UE i Japonią, a tym samym nowych możliwości w dziedzinie handlu i inwestycji. Ponadto, ma za zadanie stworzyć nowe możliwości uczestnictwa w postępowaniach przetargowych zamówień publicznych dla oferentów z UE.

Z chwilą wejścia w życie umowy Japonia dokonała liberalizacji 91% wartości swojego importu (86% pozycji taryfowych) z UE. Na koniec okresów przejściowych, czyli po 15 latach, liberalizacja obejmie 99 % wartości importu z UE (97% wg pozycji taryfowych). Pozostały 1 % zostanie częściowo zliberalizowany przez wprowadzenie kontyngentów taryfowych oraz obniżonych stawek celnych w rolnictwie. Dotyczy to liberalizacji eksportu w przypadku mięsa wieprzowego, wołowiny, serów, soków owocowych i alkoholi.

Umowa EPA pozwoliła na uczestnictwo w postępowaniach przetargowych zamówień publicznych na szczeblu niższym niż centralny do 89 podmiotów (m.in. uniwersytety, szpitale i centra badawcze), a także do swoich 48 „głównych miast” z liczbą mieszkańców przekraczającą 300 tys. osób.

Dokument przewiduje ograniczenie technicznych i regulacyjnych barier w handlu towarami takich jak np. konieczność przeprowadzania podwójnych testów w sektorach pojazdów silnikowych, elektroniki, produktów leczniczych i wyrobów medycznych, ekotechnologii. Porozumienie zakłada także liberalizację handlu usługami, inwestycji oraz handlu elektronicznego, co oznacza m.in. lepszy dostęp do rynku japońskiego dla polskich przedsiębiorstw usługowych i solidne podstawy ograniczające dyskryminacyjne traktowanie unijnych inwestorów w Japonii

Źródło: europa.eu, <https://www.researchgate.net/publication/326942746>, <https://www.parp.gov.pl>, KUKE

Bezpośredni wpływ EPA na eksport:

2019 rok był początkiem zmian w strukturze wzajemnej wymiany handlowej w wyniku wejścia w życie umowy EPA. Polski eksport do Japonii był od stycznia do listopada 2019 r. wyższy o 15%, jednocześnie jednak import z Japonii do Polski wzrósł aż o 33%. Wyraźna dysproporcja między wielkością importu a eksportu na ten rynek przekłada się na głęboki deficyt wymiany handlowej, związany ze strukturalnymi przewagami gospodarki japońskiej nad gospodarką polską zarówno pod względem wydajności pracy, jak i poziomu innowacyjności produkcji.

Wskaźniki wpływu EPA na wysokość cła dla najważniejszych produktów pochodzenia rolniczego:

- mrożone filety z łososia - z 3,5% do 0%,
- wędzony łosoś - z 10,5% do 0%,
- sok jabłkowy- z 34% lub JPY23/kg do 0% w 11 roku,
- mrożone mięso wołowe bez kości – z 38,5% do 9% w 15 roku,
- ozory wołowe - z 12,8% do 0% w 11 roku,
- czekolady - z 10% do 0% w 11 roku,
- Poprawa dostępu dla serów i produktów mleczarskich (sery twarde - z 28,9% do 0 % - ilości kontyngentowe),
- Wino - z 15% do 0%,
- swobodny i bezcłowy dostęp dla wielu przetworzonych produktów (np. makarony, wyroby cukiernicze, produkty mleczarskie).

W ciągu pierwszych 10 miesięcy obowiązywania EPA eksport z UE do Japonii wzrósł o 6.6% (dotąd średnio 4,7%), a z Japonii do UE o 6,3%.

Produkt	Wzrost eksportu na podstawie umowy
Napoje	20%
Cydr	32%
Herbata	40%
Makarony	14,9%
Ziarna słonecznika	40%
Mięso	12%
Mięso wieprzowe	12,6%
Mrożone mięso z bydła	221%
Produkty mleczarskie	10%
Mleko i śmietana	121%
Masło	48%
Wyroby skórzane	14%
Odzież dla niemowląt i dodatki	108%

3.5. Przydatne linki

European Comission

<https://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/japan/>

EU-Japan Center for Industrial Cooperation

<https://eu.japan.eu>

Dostęp do rynku

<https://madb.europa.eu/madb/>

Treść EPA oraz Aneksów (Anex 3B- Pochodzenie towarów: Rules of origin)

<https://trade.ec.europa.eu/doclib/press/indexcf.m?id=1684>

Ogólne warunki importu do Japonii (DG Trade)

<https://madb.europa.eu/madb/indexPubli.htm>

Japoński Urząd Celny

https://customs.go.jp/english/c-answer_e/imtsukan/1524_e.htm

Źródło: www.ec.europa.eu

Rozdział 4: Wietnam

4.1. Wprowadzenie

Socjalistyczna Republika Wietnamu (SRW) jest państwem o systemie jednopartyjnym, gdzie kontrolę nad życiem politycznym, gospodarczym i społecznym sprawuje Komunistyczna Partia Wietnamu (KPW). Od 2011 r. sekretarzem generalnym Biura Politycznego (BP) jest HE Nguyen Phu Trong (w 2016 r. uzyskał reelekcję). Sekretarz generalny jest formalnie najważniejszą osobą w BP i podlega mu m.in. Sekretariat, na bieżąco nadzorujący pracę Komitetu Centralnego (KC).

Rządem kieruje powoływany na wniosek prezydenta spośród członków Zgromadzenia Narodowego Premier. Od 2016 r. premierem SRW jest HE Nguyen Xuan Phuc. Prezydent jest głową państwa, jednakże jego rola ogranicza się w znacznej mierze do pełnienia funkcji ceremonialnych. Od października 2018 r. prezydentem SRW jest HE Nguyen Phu Trong. Wietnam jest podzielony na 58 prowincji i 5 miast wydzielonych. Prowincje dzielą się na powiaty, a te z kolei na gminy.

Nazwa państwa	Socjalistyczna Republika Wietnamu
Język urzędowy	wietnamski
Stolica	Hanoi
Powierzchnia	331 212 km²
Populacja	97 536 mln (1/10/2020)
Waluta	Vietnam Dong (VND)
Strefa czasowa	UTC + 7
GDP	262 mld USD (2 740 USD per capita) w 2019

Źródło: <https://danso.org/viet-nam/>
https://en.wikipedia.org/wiki/Economy_of_Vietnam

Wietnam jest członkiem Światowej Organizacji Handlu (WTO) i Stowarzyszenia Narodów Azji Południowo-Wschodniej (ASEAN). Jako państwo członkowskie ASEAN, należy do strefy wolnego handlu AFTA i jest sygnatariuszem porozumień o wolnym handlu z Chinami, Koreą Południową, Indiami, Australią i Nową Zelandią, jak również partnerstwa ekonomicznego z Japonią (Wietnam podpisał też osobne dwustronne partnerstwo ekonomiczne z Japonią). Ponadto ma podpisane umowy o wolnym handlu z Koreą Południową oraz Euroazjatycką Unią Gospodarczą (EEU – unia celna Rosji, Kazachstanu, Białorusi, Armenii i Kirgistanu). W 2019 r. podpisana została umowa o wolnym handlu z Unią Europejską („EVFTA”) i Comprehensive and Progressive Agreement for Trans-Pacific Partnership (CPTPP) – umowa o wolnym handlu dobrami i usługami pomiędzy jedenastoma państwami regionu Azji i Pacyfiku. Umowa o wolnym handlu między UE a Wietnamem (EVFTA) została ratyfikowana w dniu 9 czerwca i weszła w życie w dniu 1 sierpnia 2020r. Umowa docelowo zakłada wyeliminowanie ponad 99% ceł na towary handlowe po obu stronach.

Wskaźnik	Jednostka	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ludność	mln.	91.7	91.7	92.7	96.6	94.6	95.5
Wzrost PKB	% r/r	6.42	6.99	6.69	6.94	7.08	7.02
PKB per capita (PPP)	USD	2 060	2 085	2 172	2 656	2 545	2 722
Inflacja CPI	% r/r	4.08	0.63	2.67	3.52	3.54	2.80
Import	mld USD	154.79	171.96	186.93	221.08	290.4	251.28
Eksport	mld USD	160.89	173.49	192.19	227.35	258.7	279.72
Rachunek obrotów bieżących	% PKB	5.10	-1.00	0.60	-0.70	2.40	-
Stopa bezrobocia	%	2.10	2.60	2.60	2.20	2.20	2.20
Deficyt budżetowy	% PKB	-5.00	-5.20	-6.00	-1.90	-6.46	-6.60
Dług publiczny	% PKB	58.00	61.80	66.70	61.40	58.40	58.60

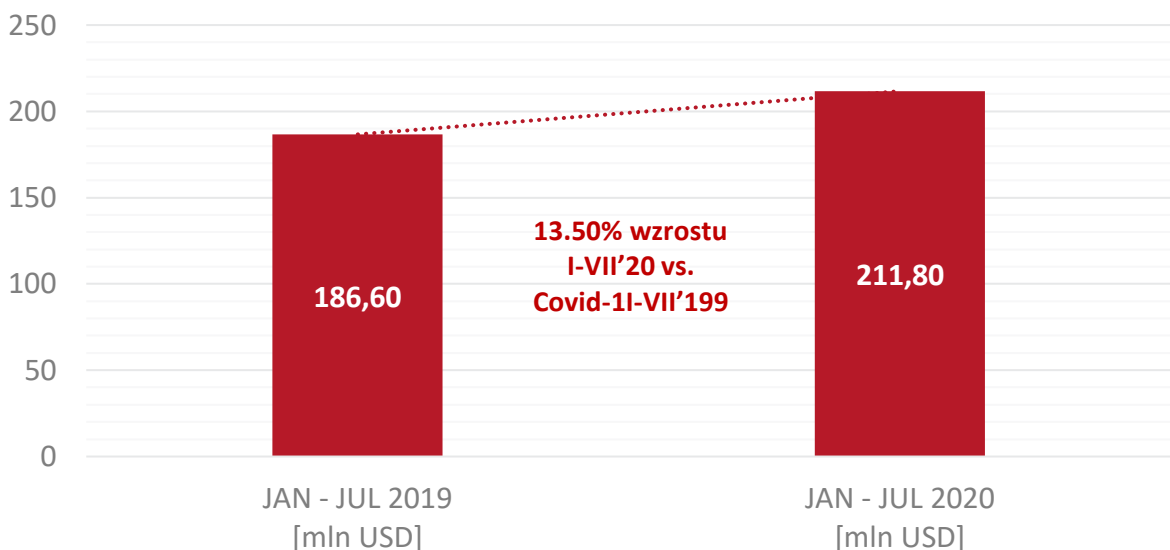
Źródło: <http://customs.gov.vn>, data.worldbank.org, statista.com, [trendeconomy](http://trendeconomy.com), focus-economics.com

Rynek wietnamski został zakwalifikowany przez rząd polski jako jeden z pięciu najbardziej perspektywicznych dla rozwoju polskiej gospodarki. W 2019 roku stopa bezrobocia utrzymała się na poziomie 2,2%, niezmiennie co do 2018 roku.

Wietnam jest największym partnerem handlowym Polski wśród krajów Stowarzyszenia Azji Południowo-Wschodniej (ASEAN) od 2016 roku. W ciągu minionych kilku lat polsko-wietnamskie relacje gospodarcze uległy intensyfikacji, co znajduje odzwierciedlenie zarówno w statystykach dotyczących wymiany handlowej, jak i wzajemnych inwestycjach.

W 2019 roku obroty handlowe Polski z Wietnamem wyniosły 3,48 mld USD, co stanowi wzrost o 5,0% w porównaniu do 2018 roku. Polski eksport do Wietnamu wyniósł ponad 343 mln USD, notując 1,5% wzrost w porównaniu z rokiem poprzednim, a import wzrósł o 5,4% osiągając wartość ponad 3,10 mld USD. Pomimo systematycznego wzrostu wartości obrotów handlowych w ostatnich latach, handel nadal charakteryzuje się przewagą importu towarów z Wietnamu do Polski co stanowi 1,93 mld USD różnicy w wymianie handlowej. Import z Wietnamu wzrósł w 2019 roku o 7,1% w porównaniu do 2018 roku.

Eksport z polski do wietnamu od stycznia do sierpnia 2020

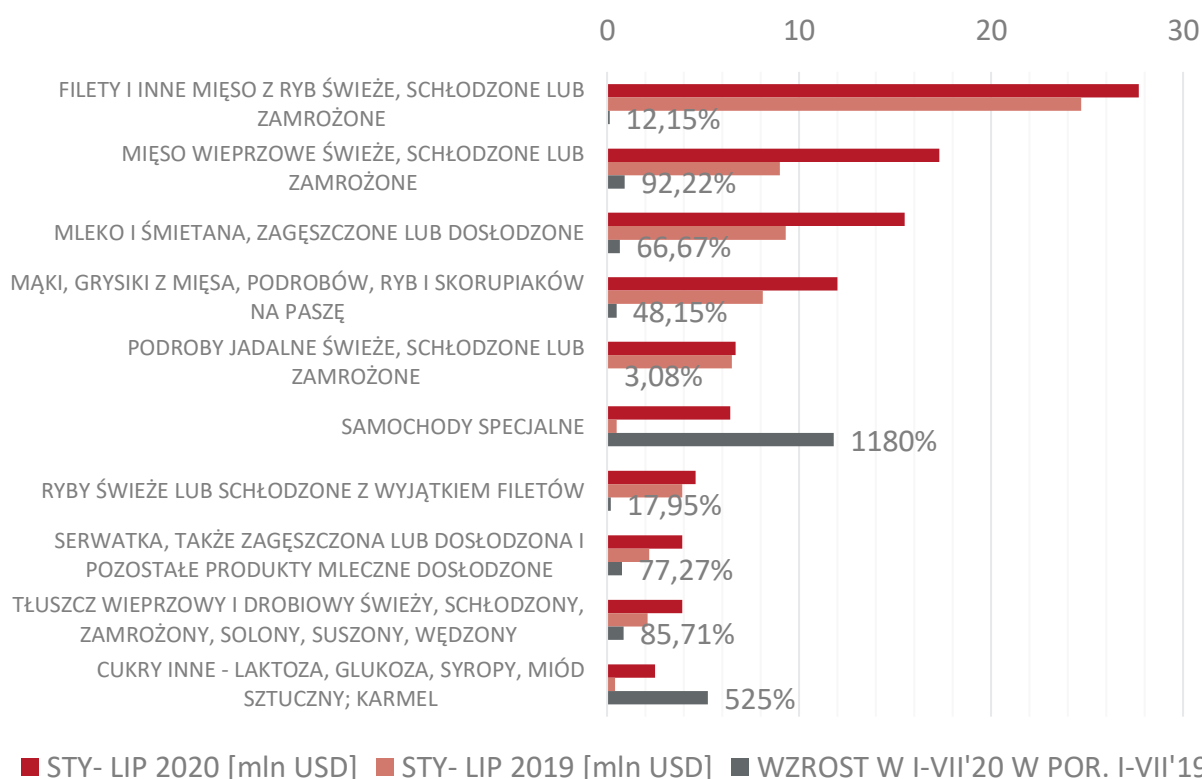
Źródło: Stowarzyszenie Eksporterów Polskich, Ministerstwo Rozwoju Pracy i Technologii

RANKING EKSPORTU W PORÓWNANIU Z INNYMI PAŃSTWAMI AZJI PŁD. WSCH.

Styczeń – Lipiec 2019		
Rank	Kraj	Mln\$
40	Japan	464.90
44	Korea	406.20
46	Vietnam	186.60
52	Malaysia	168.40
55	Singapore	149.00
58	Thailand	129.70
61	Indonesia	104.90

Styczeń – Lipiec 2020		
Rank	Kraj	Mln\$
39	Japan	407.10
40	Korea	403.50
49	Singapore	223.40
51	Vietnam	211.80
58	Thailand	129.60
61	Malaysia	101.40
62	Indonesia	91.20

Eksport z Polski do Wietnamu od stycznia do lipca 2020 r.

Źródło: Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii

4.2. Umowa o wolnym handlu EVFTA

Umowa o wolnym handlu między UE a Wietnamem (EVFTA) została ratyfikowana w dniu 09 czerwca 2020 i weszła w życie w dniu 01 sierpnia 2020 roku. Negocjując umowę o wolnym handlu UE–Wietnam, Komisja starała się osiągnąć dwa podstawowe cele:

- po pierwsze, zapewnić podmiotom gospodarczym z UE możliwie najlepsze warunki dostępu do wietnamskiego rynku;
- po drugie, zapewnić cenny drugi punkt odniesienia (po umowie z Singapurem) dla innych negocjacji prowadzonych przez UE w tym regionie.

Oba te cele zostały w pełni osiągnięte i umowa wykracza poza istniejące zobowiązania podjęte w ramach WTO w wielu obszarach, takich jak usługi, zamówienia publiczne, bariery pozataryfowe oraz ochrona praw własności intelektualnej, w tym oznaczeń geograficznych. We wszystkich tych obszarach Wietnam zgodził się również przyjąć nowe zobowiązania, które znacznie wykraczają poza to, do czego zobowiązał się w innych umowach, w tym we wszechstronnym i progresywnym porozumieniu o partnerstwie transpacyficznym (CPTPP).

Porównanie stawek celnych – cło importowe do Wietnamu

Produkty	Przed EVFTA	Po EVFTA
Farmaceutyczne	8%	50% produktów – 0% 50% produktów – po 7 latach
Wołowina	14%	100% produktów – po 3 latach
Mleko i nabiał	20%	100% produktów – po 5 latach
Przetwory spożywcze	20%	100% produktów – po 7 latach
Wino i napoje spirytusowe	35%	100% produktów – po 7 latach Piwa - po 10 latach
Maszyny i urządzenia	35%	90% produktów – 0% 10% produktów – po 5 latach

Źródło: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52018PC0691&from=EN>

4.3. Główne zobowiązania EVFTA

Zgodnie z celami przedstawionymi w wytycznych negocjacyjnych Komisja zapewniła:

- 1) kompleksową liberalizację rynków usług i inwestycji, w tym przekrojowe zasady wydawania pozwoleń i wzajemnego uznawania dyplomów oraz sektorowe przepisy mające na celu zapewnienie równych warunków działania dla przedsiębiorstw unijnych;
- 2) nowe możliwości przetargowe dla oferentów z UE w Wietnamie, którzy nie jest stroną porozumienia w sprawie zamówień publicznych WTO;
- 3) zniesienie barier handlowych o charakterze technicznym i regulacyjnym, mających zastosowanie w handlu towarami, takich jak powielanie badań, w szczególności dzięki propagowaniu korzystania z norm technicznych i regulacyjnych znanych w UE w sektorach pojazdów silnikowych, produktów leczniczych i wyrobów medycznych, a także zielonych technologii;
- 4) ułatwiający handel system zatwierdzania europejskiej żywności na wywóz do Wietnamu w oparciu o normy międzynarodowe;
- 5) zobowiązanie Wietnamu do ograniczenia lub zniesienia ceł na przywóz z UE oraz tańszy dostęp dla europejskich przedsiębiorstw i konsumentów do produktów pochodzących z Wietnamu;
- 6) wysoki poziom ochrony praw własności intelektualnej, w tym w odniesieniu do egzekwowania tych praw, także na granicy, a także poziom ochrony oznaczeń geograficznych UE wykraczający poza postanowienia TRIPS (tzw. TRIPS-plus);
- 7) kompleksowy rozdział dotyczący handlu i zrównoważonego rozwoju, mający na celu zapewnienie, by handel wspierał prawa pracy, ochronę środowiska oraz rozwój społeczny, a także by propagował zrównoważoną gospodarkę leśną i zrównoważone zarządzanie zasobami rybnymi. Rozdział ten zawiera zobowiązania dotyczące skutecznego stosowania norm międzynarodowych oraz dotyczące wysiłków prowadzących do ratyfikacji szeregu konwencji międzynarodowych. Określa również, w jaki sposób partnerzy społeczni i społeczeństwo obywatelskie będą zaangażowani w jego wdrażanie i monitorowanie jego realizacji;
- 8) sprawne mechanizmy rozstrzygania sporów za pośrednictwem panelu arbitrażowego lub z pomocą mediatora.

Źródło: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52018PC0691&from=EN>

4.4. Szanse dla polskich przedsiębiorców

1. Ochrona oznaczeń geograficznych

169 tradycyjnych europejskich produktów spożywczych i napojów mających określone pochodzenie geograficzne będzie chronione przed fałszerstwem na wietnamskim rynku. Charakterystyczne produkty wietnamskie również będą chronione w UE. Umowa umożliwi również dodawanie innych pozycji na listę produktów objętych ochroną.

2. Zamówienia publiczne

Polskie firmy będą miały lepszy dostęp do rynku wietnamskich zamówień publicznych niż firmy z innych krajów z poza EU. Oznacza to, że będą mogli przystąpić do przetargów w przypadku zamówień publicznych obejmujących takie podmioty, jak:

- wietnamska administracja centralna, w tym także projekty infrastrukturalne,
- dwa największe wietnamskie miasta, Hanoi i Ho Chi Minh City,
- ważne przedsiębiorstwa państwowe.

Jednocześnie umowa w żaden sposób nie ogranicza prawa żadnej ze stron do decydowania o tym, w jaki sposób ich usługi publiczne miałyby być zorganizowane.

Wyrównywanie szans przedsiębiorstw polskich w Wietnamie poprzez:

- ambitną dyscyplinę w przedsiębiorstwach państwowych i dotacje państwowe, w celu ograniczenia nieuczciwej przewagi firm lokalnych
- lepszą ochronę innowacji, dzieł sztuki i marek w Unii przed nielegalnym kopiowaniem

3. Udzielanie dostępu dostawcom usług z Polski

Umowa zapewnia najlepszy dostęp do rynków usług wietnamskich, jakie kiedykolwiek przyznano przez Wietnam partnerowi handlowemu. Zwiększy to znacznie dostęp przedsiębiorstw z Polski do szerokiego zakresu sektorów usług, włącznie z usługami:

- pocztowymi i kurierskimi,
- Środowiskowymi,
- Bankowymi,
- Ubezpieczeniowymi,
- transportami morskimi.

Źródło: „EVFTA AND EVIPA - MAJOR COMMITMENTS”
http://evfta.moit.gov.vn/default.aspx?page=overview&category_id=2809fd0e-b509-41c4-aa5f-fc2257d628c2

4. Promowanie i ochrona inwestycji unijnych w produkcji w Wietnamie

Wietnam zobowiązał się do otwarcia inwestycji produkcyjnych w kilku kluczowych sektorach:

- produkty spożywcze i napoje
- opony i rury
- ceramika i materiały budowlane

5. Skuteczne i egzekwowalne zasady

Umowa określa formalny mechanizm rozwiązywania sporów między państwami, czyli szybszy i bardziej wydajny niż ramy WTO. Zamiast tego istnieje możliwość szybkich, polubownych rozwiązań poprzez dobrowolną mediację formalnych procedur rozwiązywania sporów.

6. Nowe możliwości dla rolników

Polscy producenci rolno-spożywczy skorzystają z rosnącego rynku Wietnamu dzięki:

- stopniowym znoszeniem ceł dla wielu produktów rolno-spożywczych podczas wywozu z UE do Wietnamu;
- łatwiejszym procedurom administracyjnym gdzie Wietnam zastosuje teraz takie same wymagania importowe do produktów pochodzących ze wszystkich państw członkowskich UE. Produkty UE będą podlegać szybszemu i bardziej przejrzystemu zatwierdzeniu przy wjeździe do Wietnamu. Jednocześnie, jeśli jakiś problem wystąpi w określonym regionie UE, Wietnam będzie nadal utrzymywać rynek otwarty na produkty z nienaruszonej części UE. W przypadku zatwierdzonych kategorii produktów Wietnam automatycznie zezwoli przywóz ze wszystkich zakładów bez uprzednich kontroli indywidualnych przedsiębiorstw;
- kontyngenty i dłuższe okresy przejściowe na produkty wrażliwe. Jednocześnie, otwarcie rynku UE na najbardziej wrażliwe produkty z Wietnamu będzie ograniczone i stopniowe tak, aby zagwarantować, by producenci UE nie byli poszkodowani.

ZASTRZEŻENIE

Powyższy materiał jest chroniony prawami autorskimi, które przysługują Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu S.A. („PAIH”) i można go wykorzystywać w sposób dozwolony przez przepisy ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (t.j. Dz. U. z 2019, poz. 1231), ale jedynie w celach niekomercyjnych (tj. na użytek własny). Nie jest dozwolone komercyjne wykorzystanie przekazywanych treści. Ponadto, materiał ten można wykorzystać, jeżeli przepisy lub zgoda uprawnionego zakładają, że wykorzystanie w celach niekomercyjnych nie wymaga pozwolenia ze strony uprawnionego. Dla innych sposobów wykorzystania materiału niezbędne jest uzyskanie pozwolenia od uprawnionego z tytułu autorskich praw majątkowych. PAIH nie ponosi odpowiedzialności z tytułu jakiegokolwiek szkody bezpośredniej lub pośredniej jakiegokolwiek rodzaju, w tym szkody za utratę zysków, wynikłej z całkowitego lub częściowego wykorzystania informacji udostępnionych przez PAIH w niniejszym materiale. W związku z tym, każdy odbiorca tych informacji powinien sprawdzić przydatność i poprawność wyżej wymienionych informacji zgodnie z ich przeznaczeniem i korzystać z tych informacji na własną odpowiedzialność. PAIH oraz jej pracownicy nie ponoszą w żadnym wypadku odpowiedzialności za jakąkolwiek decyzję lub działanie podjęte w oparciu o wyżej wymienione informacje, ani za jakiegokolwiek konsekwencje wynikające z decyzji podjętych w oparciu o te informacje.

Polska Agencja Inwestycji i Handlu S.A.

ul. Krucza 50
00-025 Warszawa

NIP: 526-030-01-67

KRS: 0000109815

Kontakt:

Serwis PAIH24: +48 22 334 99 55

Kontakt PAIH24: paih24@paih.gov.pl

Polska Agencja
Inwestycji i Handlu
Grupa PFR

